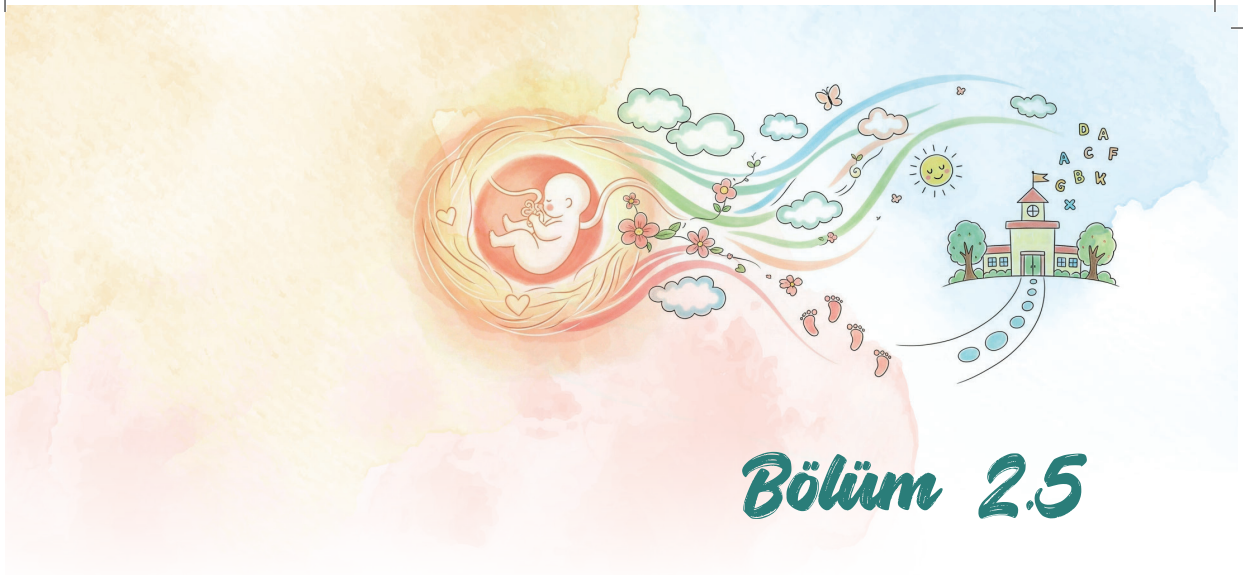

Bölüm 2.5

SAĞLIĞIMIZIN GÜVENCESİ: AŞILAR

Derya KARPUZ¹, Bilge ATLI²

Bağışıklama hizmetleri çocuk ya da erişkinlerin enfeksiyon hastalıklarına yakalanmalarını önlemek için yürütülen en önemli temel sağlık hizmetidir. Günümüzde yirmiden fazla yaşamı tehdit edebilecek hastalığı karşı aşı uygulamaları mevcuttur. Bu yolla ortalama yıllık 3,5-5 milyon ölüm engellenmektedir.

Aşı ile bağışıklama; bir mikroorganizmanın tümünü canlı güçsüzleştirilmiş veya ölü halde ya da onların parçalarından üretilmiş biyolojik aktif maddeleri vücuda farklı yollardan vererek bağışıklık sistemini etkene hazırlıklı hale getirmektir (Tablo 1). Aşı uygulandığında, bağışıklık sistemi bu yabancı maddeleri tanır ve onlara karşı savunma mekanizmaları geliştirir. Bu sayede, gerçek bir enfeksiyonla karşılaşıldığında vücut hızlı ve etkili bir şekilde tepki verebilir. Ve enfeksiyon çok daha hafif geçirilir. Aşı sonrası gelişen bağışık yanıtın süresi her aşı için farklı olsa da bazı aşılar ömür boyu bağışıklık sağlar.

¹ Prof. Dr., Mersin Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları A.D., Çocuk Kardiyoloji B.D., derya@mersin.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-3007-1403

² Uzm. Dr., Mersin Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları A.D., Çocuk Kardiyoloji B.D., bilgeatli@mersin.edu.tr, ORCID iD: 0009-0008-5059-2872

- **Aşılar zararlı maddeler içerir mi?** Aşılar, içerdikleri maddeler açısından sıkı denetim altındadır. İçerikler, güvenlik ve etkinlik açısından değerlendirilir ve onaylanır. Aşı içerisinde civa ve domuz kaynaklı jelatin yoktur.
- **Aşı olmaktansa hasta olmak daha iyi midir?** Aşı yerine hastalığın kendisini geçirerek bağışıklık kazanmanın bedelleri ağır olur. Doğal bağışıklık, hastalığı geçirerek kazanılır, ancak bu süreçte ciddi komplikasyonlar veya ölüm riski olabilir. Aşılar, bu riski ortadan kaldırarak bağışıklık kazanmamızı sağlar. Yani aşılar bizi karşılaşma riski olduğumuz enfeksiyonun çok zararsız bir kısmına maruz bırakarak güçlendirmektedir.

Aşılar, bireyleri ve toplumu bulaşıcı hastalıklardan koruyan en etkili ve güvenli yöntemlerden biridir. Aşı takvimine uymak, sadece kendi sağlığımızı değil, sevdiklerimizin ve toplumun sağlığını da korur. Aşılar sayesinde birçok hastalık kontrol altına alınmış ve milyonlarca hayat kurtarılmıştır. Hem kendimizin, hem sevdiklerimizin, hem de çocuklarımızın aşılarının tam olduğundan emin olalım ve aşı kartlarımızı saklayalım.

KAYNAKLAR

1. Dean Jr. Bell L. Nelson Pediatrics Board Review: Certification and Recertification. 1.ed. United States:2019. P.658-665.
2. Centers for Disease Control and Prevention. Epidemiology and Prevention of Vaccine-Preventable Diseases.13th ed. 2015. Retrieved from: <https://www.cdc.gov/vaccines/pubs/pink-book/index.html>.
3. Allergic reactions to vaccines. Retrieved from: <https://www.uptoDate.com/contents/allergic-reactions-to-vaccines;2017>.
4. American Academy of Pediatrics. Active and Passive Immunization. In:Kimberlin D.W, Banerjee R. Barnett ED, Lynfield R. Sawyer MH, eds. Red Book: 2024-2027 Report of the Committee on Infectious Diseases 33rd ed. American Academy of Pediatrics; 2024. p. 19-133.
5. Aşı Takip Sistemi. <https://asi.saglik.gov.tr/ats.html> (erişim tarihi:13.Nisan.2025)
6. Ezeanolue E, Harriman K, Hunter P, Kroger A,Pellegrinş C, General Best Practice Guidelines for Immunization. Best Practices Guidance of the Advisory Committtee on Immunization Practices (ACIP) (www.cdc.gov/vaccines)
7. World Health Organization.Two out of three wild poliovirus strains eradecated.Erişim: <https://www.who.int/news-room/feature-stories/detail/two-out-of-three-wild-poliovirus-strains-eradecated>.